

अगाधजगतीशिल्प (agādhajagatī-śilpa) *n.* artistic creation of the unfathomable universe प्रागेतद्रपुरामुखेन्दु सृजतः स्रष्टुः समस्तस्वर्षां कोषः शोषमगादगाधजगतीशिल्पेऽप्यनल्पपायितः NaisC. 12. 93; SaduktiKa. 190. 21.

अगाधजठर (agādha-jāthara) *adj.* having an unfathomable cavity यदि वर्षसि...अम्भोधौ कलयत्यगाधजठरे कस्तावकीनं श्रमम् । अम्भोद SaduktiKa. 268. 26.

अगाधजन्मन् (agādha-janman) *adj.* of inconceivable birth ब्रह्म... अगाधजन्मामरणं च राजन् MahāBhā. xii. 296. 38.

अगाधजल (agādha-jala) *n.* deep or unfathomable water जलपुष्करिण्य इवागाधजलपूरिता एवासते SāmaraU. 267. 16; वाजी गतोऽथ रेवाया हृदेऽगाधजलान्विते PadmP. iv. 38. 10; RājTa.(Ka.) 5. 108; गच्छन्तमगाधजले मकरमवलोक्य (v. 1. इति संचिन्त्य) PañcT. 4. 13 (382. 13); जलदुर्गमगाधजले चतुर्दिशं परिवेष्टितम् RājNiRa. 25. 4; अतः प्रतिग्रहाजितधनस्यागाधजले ब्राह्मणे वा परित्यागं कृत्वा प्रायश्चित्तमाचरणीयम् DipKa. 104. 25 (on 3. 290)

अगाधजल (agādha-jala) *adj.* having deep water तत्रागाधजलो हृदः AmaK. 517; द्रहोऽगाधजलो हृदः AbhidhāCin. 1091; KośaKaTa. 1. 2260; ParaNā. 833.

अगाधजलदुर्गस्थ (agādhajaladurga-stha) *adj.* present or staying in a fort surrounded by deep water अगाधजलदुर्गस्थं ते च तं हन्तुमक्षमाः PāṇḍaC. 3. 339.

अगाधजलधि (agādha-jaladhi) *m.* unfathomable ocean जरत्नावा तर्तुं तरलमनसोऽगाधजलधिम् । सहायो मे श्रीमद्गुरुचरणपाथोजयुगलम् AlaṅkāMañ. 179. 6.

अगाधजलप्रणयिन् (agādhajala-pranayin) *adj.* who has a liking for deep water शफर...अगाधजलप्रणयी भव SaduktiKa. 242. 26.

अगाधजलमज्जन (agādhajalamajjana) *n.* plunging into or sinking in unfathomable or deep water जीवस्य ... अगाधजलमज्जनेनेव तत्कृतकेशभाक्तवं दर्शितम् SīvarkaMaDi. i. 351. 23 (on i. 2. 11)

अगाधजलरूप (agādhajalarūpa) *adj.* of the form of deep water आश्रिताः...ज्ञाया मत्स्या अगाधजलरूपम् (दुर्गम्) ViraMi.(Rājaniti.) 202. 13.

अगाधजलसञ्चारिन् (agādhajalasacāriṅ) *adj.* moving in the unfathomable water अगाधजलसञ्चारी न गर्वं याति रोहितः NitiRa. 10.

अगाधजला (agādha-jalā) *f.* name of a friend of Rādhā अगाधजला नौकावती...एताश्चान्याः सख्यः राधिकया सह जलक्रीडां कुर्वन्ति SāmaraU. 269. 8.

अगाधजलाधार (agādha-jalādhāra) *m.* lake अथ ना हृदः । स्वादगाधजलाधारे NānārthāSam. i. 177. 1577.

अगाधजीवन (agādha-jivana) *adj.* containing very deep water महादेवस्य यो मृत्या राजतेऽगाधजीवनः (कुमारहृदः) ViraBhā. 4. 60.

अगाधतल (agādha-tala) *adj.* having an unfathomable bottom कद्रु विनता चैव...अगाधपारं (v. 1. तल-) विस्तीर्णम्...दृष्टशाते महाणवम् MahāBhā. i. 19. 14; यपरिषौ हिरण्यमे प्रहाविवागाधतमे (v. 1. तले) तमोरिपुः । भवत्यनूचान इव RāghPāṇ.(Dha.) 1. 21.

अगाधता (agādha-tā) *f.* **1 A** depth, unfathomability, (धर्मेसेनः) अगाधतया समुद्रम्...अतिशये VarāṅgaC. 1. 50; Gurvā. 232; SīśuVa. 2. 48 = SūktiRa. 102. 7; अगाधतां दण्डादिना...ज्ञात्वा स्नातारो यद्यपहियेरन् न दुष्येयुः ManuBh. i. 463. 19 (on 5. 88); धैर्यविक्रममगाधतां गुरुम् । विभ्रतस्तव पयोनिधेरपि ...नान्तरम् RāghPāṇ.(Dha.) 10. 25; HarVi. 13. 22; 36. 46; वारिधिमगाधतया ...अतिशेते EI. xix. 259. 11; i. 156. 2; वरुणालयः । ... अगाधतां प्राप्तः SkandP. vi. 35. 47; निम्नता गम्भीरता अगाधतेति यावत् TattvVai. 18. 20 (on 1. 12); विन्ध्यशैलसिन्धुराजयोगाधितागाधतातस्करकरोदरम् ... अगस्त्यमपश्यत् RāmāCam. 3. 11(5); 6. 10; VikraDeC. 15. 48; अगाधताब्धेः स यतः पयोधिः Viśāpāhā. 8; NaisC. 2. 31; Candrā. 1. 3; अविज्ञातेऽगाधतया (जलाशये न स्नायात्) ViraMi. 191. 23 (on 1. 100); ViraMi. (Āhnikā) 160. 8; Rāghunā. 6. 19; 9. 9; Bālam-Bhā. i. 420. 14 (on i. 159); **1 B** impenetrability (of army etc.) अगाधता सैव तदायतिश्च । चमूः...नद्यधीनप्रतिमेव रेजे RāghPāṇ.(Dha.) 14. 34; HarVi. 13. 22; 36. 46; **2** mental depth, profundity (of thought), inscrutability VarāṅgaC. 1. 50; SīśuVa. 2. 48 = SūktiRa. 102. 7; RāghPāṇ.(Dha.) 10. 25; EI. i. 156. 2; xix. 259. 11; TattvVai. 18. 20 (on 1. 12); Viśāpāhā. 8; Candrā. 1. 3.

अगाधतोय (agādha-toya) *adj.* [f. -ā] having deep or unfathomable water अगाधतोयाः परिखाः... । बभूवुः MahāBhā. iii. 268. 3; VarāṅgaC. 16. 62; अगाधतोयास्सरितो बभूवुः SivaP. v. 50. 13 (467B. 10); Rāvaṅā. 14. 57.

अगाधत्व (agādha-tva) *n.* **1** the state of being very deep, unfathomability रत्नवत्त्वादगाधत्वात् ... सृष्टास्त्वमुदन्वता Kāvyaṅā.(Bh.) 3. 20;

पयोनिधेरगाधत्वात् VyaktiVi. 46. 10; 81. 1; Kāvyaṅā.(Hā.) 211. 24; ब्रूमहे किमगाधत्वं यत्कृपाणपयोनिधेः । मग्ना यत्रारिवाहिन्यो न लक्ष्यन्ते परःशताः SūktiMu. 0. 29; **2** mental unfathomability, Kāvyaṅā.(Bh.) 3. 20.

अगाधदुःखाम्बुधि (agādha-duḥkhāmbudhi) *m.* unfathomable ocean of misery अगाधदुःखाम्बुधिमध्यमज्जनं बभूव चोत्पातपरम्परा तव KumāSam. 15. 13; अगाधदुःखाम्बुधिमध्यमज्जनोभिरध्यासितमङ्गनाभिः (लङ्कापुरम्) RāmC. (App. 2) 39. 81.

अगाधधिषण (agādha-dhiṣaṇa) *adj.* of unfathomable wisdom अथाहममराचार्यमगाधधिषणं द्विजम् । प्रसादधिष्ये BhāgP. vi. 7. 15.

अगाधधी (agādha-dhi) *adj.* possessing profound intellect or wisdom भगवान्...अगाधधीर्नृप । तूष्णीं बभूव BhāgP. vi. 17. 9; एतद्भाष्यार्थतत्त्वज्ञो वाचस्पतिरगाधधीः VedāntKa. 143. 26 (on i. 2. 21)

अगाधधैर्य (agādha-dhairya) *adj.* possessing profound courage हृदयं महतामगाधधैर्यं भवति HarVi. 38. 17; 36. 61.

अगाधनिधि (agādha-nidhi) *m.* deeply (hidden) treasure अगाधनिधे-लंब्यौ नोपायः खननं विना PañcDa. 9. 153.

अगाधनिम्नप्राय (agādhanimna-prāya) *adj.* consisting mostly of deep cavities or depressions (i. e. reservoirs of water) अगाधनिम्नप्रायं गहनतृणवृक्षं वा देशं ग्रीष्मे यायात् ArthSā. iii. 48. 2 (9. 1) (comm. गभीरतटाकवडुलं निविड-तृणवृक्षं वा देशं ग्रीष्मे यायात्)

अगाधनीर (agādha-nīra) *adj.* having deep water, cf. **अगाधतोय**, अगाधनीरे कूपेऽस्मिन्कथं जीवेत्स बालकः GaṇeP. ii. 19. 24.

अगाधपङ्क (agādha-paṅka) *m., n.* very deep mire यस्तु पूर्वकृतं पापम-विमृश्यानुवर्तते । सोऽन्यापराधे (v. 1. अगाधपङ्के) दुर्मेधा विषमे विनिपात्यते Mahā-Bhā. v. App. 1. 5; *adj.* [f. -ā] having deep mire ततो वैतरणी नाम क्षारोदा तु महानदी । ...अगाधपङ्का वै VarāP. 200. 29.

अगाधपातालतल (agādha-pātālatala) *n.* unfathomable bottom of the nether world अगाधपातालतलोद्गतानि...लोकद्वये संप्रति ते यशांसि...चरन्तु NavaSāC. 9. 62; 13. 38.

अगाधपाथ (agādha-pāthas) *n.* deep water (वेणः) बहून् बालान् गुणैर्बद्ध्वा चिक्षेपागाधपाथसि BṛDharmaP. ii. 13. 15; स तस्य ... । अगाधपाथः-परिखाभिगुप्तं द्वीपं ददौ Yādava, 11. 27.

अगाधपानीय (agādha-pāniya) *n.* A unfathomable water अगाध-पानीयनिमग्नभूरिभूभृत्कुटुम्बोऽपि यदीयखङ्गः । भाग्यक्षयान्मालवभर्तुरासीदेकां न धारां परिहर्तुमीशः VikraDeC. 1. 92; **B** immeasurable sharpness, VikraDeC. 1. 92.

अगाधपार (agādha-pāra) *adj.* having an unreachable opposite shore जनन्याहम्... । अगाधपारे महति पातितः शोकसागरे Rāmā. ii. App. I. 23. 10; अगाधपारं विस्तीर्णं (v. 1. अगाधपारविस्तीर्णं) मप्रमेयं सरित्पतिम् MahāBhā. i. 19. 14.

अगाधबल (agādha-bala) *adj.* possessing immense strength अयम्... कटकमगाधबलो नलोऽधिसेते RāmC. 6. 68; StavMā. 47. 27.

अगाधबुद्धि (agādha-buddhi) *adj.* possessing unfathomable wisdom धर्मात्मानं विदुरमगाधबुद्धिं सुखासीनो वाक्यमुवाच राजा MahāBhā. iii. 5. 1; v. 30. 29; v. 81. 48; vii. 882*(1); xviii. 5. 8; KumāDePra. 56. 1; Rāgh. 2. 51.

अगाधबुद्धिगाम्भीर्य (agādha-buddhigāmbhīrya) *adj.* possessed of unfathomable intellectual profundity अगाधबुद्धिगाम्भीर्यं देवाचार्यं नमोऽस्तु ते BhaviP. 768B. 20 (iv. 113. 24)

अगाधबोध (agādha-bodha) *m.* profound understanding, wisdom or knowledge अगाधबोधमहिमा सोऽस्याः कविर्मास्करः Lilā. 277(3); ये संगीत-विशारदाः । अगाधबोधमन्थेन तेषां मतपयोनिधिम् । निमैथ्य SamgiRa. i. 1. 20; *adj.* of profound knowledge, intellect or understanding अगाधबोधम् । पृच्छामहे त्वा BhāgP. i. 5. 5; iii. 5. 1; viii. 22. 10; एवं शशाप च तदा...महात्मान-मगाधबोधम् SkandP. i(1). 19. 9; i(1). 11. 79; SitāSva. 71; अगाधबोधैर्विवृता-तिभावभाष्यानुवादेन न मेऽपराधः TattvPrakā. 224B. 9 (on iv. 4. 23)

अगाधभाव (agādha-bhāva) *adj.* having profound thought or import क मामकं क्लेशवशानुगामि चेतः...क्व चेदं वैयासिकं सूत्रमगाधभावम् VedāntKa. 559. 10 (on iv. v. 22)

अगाधमति (agādha-mati) *adj.* of unfathomable intellect सुग्रीवोऽपि... अगाधमतिः...अखिलानीकं समनीनहत् RāmāCam. 6. 4(3)

अगाधमध्य (agādha-madhya) *adj.* of unfathomable central region भवता ... कसाद्विधेऽत्र विदधे ... । बालो विशालगुणसिन्धुमगाधमध्यम् ... विधाय SkandP. iv. 11. 90.

अगाधमहिम्न (agādha-mahiman) *adj.* of unfathomable greatness एवंभूतस्यागाधमहिम्नः सुखसिन्धोरूपत्रम् RādhU. 211. 13(3)

अगाधमान (agādha-māna) *n.* measurement of the depth (of a well